बलिउड्य् स्टार
किइसया न्हू पुस्ता
पृष्ठ ७

मानसिक स्वास्थ्यय्
भोजनया प्रभाव
पृष्ठ ६

थाकुगु
आज्जु
पृष्ठ ८

Sukrawa:ya Tansapau • Nepalbhasa Weekly

शुक्रवाःया तँसापौ

नेपालभाषा टाइम्सया सहप्रकाशन

दँ ९ ल्याः ३७, ने.सं. ११४५ सिल्लागा २ (द्वितीया), वि.सं. २०८१ फागुन २ गते शुक्रवाः, (2025 February 14), मू ८/– (८ पेज)

केशरमान ताम्राकार

सु-सुया
मतिनाया बाखं

सुधाया इहिपा सुरेन्द्र लिसे जुल, गुम्ह लिसे मतिना जुल। गुलिसिया मतिना जीवन थथे मजू। वय्कःपिं भाग्यमानि मतिनामि जुल।

सु-सु धायेबलय् सु सु जुल ले ? छगू न्ह्यसः। छम्ह सु जुल - नेपालभाषा संकिपा ख्यःया तसकं नाजांःम्ह निर्देशक व कलाकार भाजु सुरेन्द्र तुलाधर। मेम्ह सु जुल - सुधा शाक्य, गुम्हेस्यां धकिं दुने च्वनाः सुरेन्द्र तुलाधरयात प्रत्येक पलाखय् छप्ति हे अल्छि मचासे पलाः पलाः पतिं तिबः बिया वयाच्वन।

सुधाया सुरेन्द्र लिसे मतिना जुल। सुरेन्द्रया सुधालिसे मतिना जुल। मतिना मतिनाया क्वातूगु स्वापुतिं इमि इहिपा जुल। मतिना जूपिं निम्ह मतिनामिपिंसं मतिनायात कयाः थुकथं कयादी-

सुरेन्द्र - मतिना जिन्दगी खः, जीवन खः, दर्शन खः, रागरागिनी खः, सुर संगीत खः, ध्यान खः, ज्ञान खः, अध्यात्मक खः, अले मतिना ईश्वरया शुद्धगु प्रसाद खः।

थुकथं हे सुधां धयादी- 'मतिना धयागु छगू द्यःया बरदान खः। छगू कथं ईश्वरया प्रसाद नं खः। मतिनां यानाः हे भीगु जीवन सरर्र वनाच्वनी। मतिनां यानाः थवंथवय् छगू विश्वास, हेरचार, थुइकेगु जुयाच्वनी। गन मतिना दइ, अन द्यःया बास दइ ....'

'... मतिनायात धाथें थुइकेगु खःसा थ्व खँग्वः थीथी कथं थुइकेमाः। गथेकि मचाखाचां मांबौपिंत, मांबौपिंसं थः मचाखाचायात। कलाः-भाःत दुने माया। दाजुकिजा, तताकेहेँ दुने माया। अथेहे पासा पासा दुनेया माया, पशुपंक्षी दुनेया माया। गबलें गबलें क्रोध वइबलय् मतिनां वासःया ज्या नं याइ। छगू कथं धायेगु खःसा माया मतिना मदुगु खःसा संसार हे चलय् जुइमखु। सुरेन्द्रं दकलय् न्हापां सुधायात खंगु धयागु नेपाल संवत् ११२० या लसताय् मैनमत च्याली जूगु इलय् यैंया बसन्तपुरय् खः। अबलय् व च्याली न्ह्यानाच्वंगु इलय् सुरेन्द्र लिसे सुधा नं लिक्क लाःगु जुयाच्वन। तर नतुसुतु मब्याः।

अथेहे सुधां सुरेन्द्रयात न्हापां नापलाःगु धयागु नेपालभाषा अन्तर क्याम्पस छधाः प्याखं कासा जूगु इलय् खः। सुरेन्द्र पब्लिक युथ क्याम्पस सँझ्याः साहित्य पालाः पाखें व सुधा पद्मकन्या क्याम्पसया पलेस्वां पुचःपाखें सक्रिय जुयाच्वंगु खः।

ल्यं स्वंगूगु पृष्ठय्

सु-सुया मतिनाया बाखं

उगु इलय् वं वयात खनाच्वनी, वं वयात खनाच्वनी। लिसेलिसें खँल्हाबल्हा नं न्ह्यानाच्वनी। अबलय् निसें सुधां वय्कः सुरेन्द्र तुलाधरयात छम्ह बांलाःम्ह कलाकार कथं म्हसीकल। अनंलि वय्कःपिं हानं नापलाःगु धयागु लगमय् जनबहाःद्यः सालाच्वंगु इलय् खः। अबलय् वय्कःपिं द्यः साःगु स्वयेगु बहानाय् अन थ्यंकःवंगु जुयाच्वन। खँल्हाबल्हा नं जुल। खँल्हाबल्हा जंजुं सुधाया नुगलय् गथे गथे मतिनाया चुला जायावन। वकुन्हु द्यः सालेगु याः मन्याःनि। कन्हय् कुन्हु नं द्यः सालीगु स्वयेगु योजना दयेकाः भ्री कन्हय् नं थन हे च्वनाः स्वः वयेगु धकाः थःथःगु छेँय् वन। ययेक ययेके धायेला, मययेक मययेक धाये।

कन्हय् कुन्हु सुधा म्हिगःया व हे थासय् मवसे लगं खलः दुगु पासाया छेँय् वनाः स्वःवन। सुरेन्द्र म्हिगःया व हे थासय् वनाः सुधायात पियाच्वन। मिखा चाःचाःहिकाः मालाच्वन। गनं सुधायात तिफ्याये फइला धकाः। सुरेन्द्रया थ्व पहः सुधां झ्यालय् च्वनाः स्वयाच्वन। छगू कथं सुलाकासा म्हिताच्वन इमि दथुइ। सुरेन्द्रया मिखा चाःचाःहिलाच्वंगु खनाः सुधाया मती वन- जितः ययाः ला खःनि थथे जितः मालाच्वंगु। सुधायात माया वन, सुरेन्द्रया पहः खना।

पलख लिपा सुरेन्द्र सुधायात झ्यालय् खन। मिखा मिखा चूलायेवं सुधा तुइसेच्वंगु वा क्यनाः न्हिलाछ्वत। चुलि जक जायाच्वंगु मतिनाय् छफ्वः स्वां ह्वल।

मतिनाया मिखाय् छगू छगू आकर्षण दयाच्वनी। सुरेन्द्रया मतिना मिखा सुधायाके खंगु धयागु सुधाया म्हधिकः खः। सुरेन्द्रया मिखां भ्यगःचापिं, ल्ह्वंपिं मयूजुपिं मययेकू। सुधा सुलुक्क च्वनाः, तःधिसे च्वनाः सुरेन्द्रया मिखावंगु खनी। उकिसनं सुधाया सः व न्हिला दकलय् यःगु जुयाबिल। यःत्यः जुजुं वन।

छन्हु सुरेन्द्रं म्हुतु तछ्यात - 'छंगु म्हधिकः ला थ्याक्क जितः ल्वः का। का छु बिचाः 'आइ लभ यु' धाये ला छंत ?' ख ला सुरेन्द्रं नं स्यू सुधां वइत यः धकाः।

सुधां तप्यंक लिसः बी मछालाः छगू शब्दं लिसः बिल, 'अलमल।'

मतिना जुयाच्वंगु इलय् अप्वः धयाथें इमि डेटिङ वनेगु मयाः। सुधाया लुमं कथं सुरेन्द्र मिस्तलिसे जुइ तसकं मछाःम्ह जुयाच्वन। उकिं सुधा लिसे चाःहिलेगु उलि मजू। छकः कालिमातिइ च्वंगु दिलिप संगमया स्टुडियायेय् म्ये गुकथं रेकर्ड याइ धयागु क्यनेत यंकूगु जुयाच्वन। अले मेगु धयागु सुरेन्द्रया बिजेश्वरीइ जग्गा छकू दुगु जुयाच्वन। उगु बुँइ छेँ दने त्यनागु धकाः क्यनेत छकः यंकूगु जुयाच्वन।

थुलि कालबिलया दुने इमि इहिपा तःजिक ज्ुल, छुं हे पंगः मवयेक। ख ला सुधा शाक्य सुरेन्द्र तुलाधर। मेगु कथं धायेगु खःसा सुरेन्द्र बछि शाक्य खः। अथे धयागु सुरेन्द्रया मां शाक्य। तताःकेहेँपिं लमि तयाः, जातः क्यनाः तसकं अःपुक उदाय व शाक्यया इहिपा नेवाः विधि कथं ग्वय् बियाः, लाखा बियाः, बाछै बाजं थाकाः, भौमचा दुचायेकाः, ग्वय् सायेकाः तःजिक भ्वय् न्यायेकाः जुल। मतिना जुयाः खुला लिपा सुरेन्द्र व सुधा न्ह्याब्लेंया लागि कलाः-भाःत जुल।

इहिपा न्ह्यः मतिनामितय् दथुइ न्ह्याब्लें न्ह्यइपुगु ई जक जुयाच्वनी। कुचुकुचु मिनाच्वनी। मतिना इहिपाय् हिलेवं दछि निदँ लिपा निसें भचा भचा थाकाथुकु न्ह्यानावइ। सुरेन्द्र व सुधाया दथुइ नं इहिपा लिपा थाकाथुकु धयागु मजूगु धयागु मखु। इमि दथुइ नं थाकाथुकु गुलि जू गुलि। इमिगु थाकाथुकु जुइगु छु खँय् धाःसा सुरेन्द्र छम्ह संकिपा ख्यःया कलाकार व निर्देशक। संकिपा धायेवं अन बांबांलाःपिं मयूजुपिं दइगु ला जु हे जुल। हिरोइनत लिसे नापलाये हे माल। हिरोइनत लिसे सुटिङ्या इलय् उखे थुखे जुइ हे माल। थ्व हे खँय् सुटिङ सिधयेकाः छेँय् थ्यनकि 'वार' जुइगु। अथेसां थ्व खँय् सुरेन्द्र धयादी, 'गुलि वार जुल, उलि हे माया अप्वया वनीगु जुयाच्वन।'

न्हापा न्हापा वयूकःपिनि छेँय् 'वार' जुयाच्वनीगु खःसां आः सुधां 'वार' मयाये धुंकल। सुधां चायेके धुंकल। सुधा छम्ह कलाकारया मयूजु खःसां थः हे धाःसा कलाकार जुइ मयःम्ह जुयाच्वन। उकिं वय् कलं इलय् ब्यलय् थःगु नुगःखँ ब्वयादी - जितः कलाकार जुइगु लोभ मदु, य नं मयः। अथे खःसां गनं सुटिङ ज्ुइगु ज्या दु धालकि व सुटिङ स्पटय् सुरेन्द्र स्वयां सुधा हे न्हापां थ्यनाच्वनी। उलि जक मखु, सुं नं हिरोइन वयाः सुरेन्द्रलिसे फोटो छपाः निपाः काये न्हि धाःगु तालकि सय् जिं हे कयाबी धकाः सुधां हे बांलाक फोटो कायेगु ज्या याइ। थ्व स्वयाः अप्वः ग्वाहालि सुरेन्द्रयात छु दइ ? मेगु छता मधासे मज्यूगु खँ दु सुधाया। गुबलें गबलें सुटिङ्य् वने लिबात धकाः ब्वाँय् वनी, अन यंकेमाःगु सामान तक त्वःफिकाः। अले व सामानत फुक्क प्वःचिनाः सुटिङ स्पटय् सुधां हे अल्छि मचासे थ्यंकाबी।

मतिना जुयाच्वंबलय् वा इहिपा जुइधुंकाः इमि द थुइ मायां सम्बोधन याइबलय् थःथःगु पह दइ। सुधा व सुरेन्द्रया खँय् धायेगु खःसा सुरेन्द्रं सुधायात 'सुधा' हे धकाः आःतक सम्बोधन यानाच्वंगु दुसा सुधां सुरेन्द्रयात सःते मालकि धाःसा 'ए.. हेलो, अलमल' धकाः धाइगु जुयाच्वन। थ्व नं छगू थःगु हे पहःया ज्वः मदुगु मतिनाया संवोधन याइगु नां जुल।

इहिपा लिपा सुधाया जीवनय् छगू रोमान्टिक क्षण धाये ला अविष्मरणीय क्षण धाये - इहिपा सुरेन्द्र लिसे जुल, गुम्ह लिसे मतिना जुल। गुलिसिया मतिना जीवन थथे मजू। वयूकःपिं भाग्यमानि मतिनामि जुल। सुधाया थःछेँ ओमबहालय्। थःछेँय् च्वंपिंसं नं सुधायात धायेगु या - सुधा छं ल्यःम्ह भाजु ला खासाम्ह हे जुल। उकिसनं नेपालभाषा संकिपा ख्यलय् तसकं नांजाःम्ह भाजु जुल - सृरेन्द्र तुलाधर।

छन्हु सुधाया छेँय् नखत्या ब्वनेज्या जुल। न्हूम्ह जिलांजंयात मसःतुसें नखत्या, नखत्या हे जुइमखु। न्हापा लिपा थें सुरेन्द्र ससलय् वइबलय् छेलिनिसें 'सुधा... सुधा' धकाः सःताः थहां वइगु जुयाच्वन। थुगु नखत्याया न्हि कुन्हु नं 'सुधा.. सुधा' धकाः सुरेन्द्रं सःता च्वंगु सुधां ताल। सुरेन्द्रया सः तायाः न्यासिचायाः सुधा स्वाहाने पाखे स्वःवन। तर सुधां सुरेन्द्र मखं। सुधां थःत भ्रम जू थें तायाः सुम्क थहां वन।

बाघौ लिपा हानं सुधां सुरेन्द्रया सः ताल - 'सुधा... सुधा..'। धाथें थुगु इलय् सुधां सुरेन्द्रयात खंकल। मुसुहुं न्हिल सुधा न्हापलिपा थें। तलय् यंकल। पाहाँ याकल। पाहाँ याकाच्वंबलय् सुधां न्ह्यसः तल, 'न्हाचः छिं सुधा सुधा' धाःगु सः ताया। छि भ्फाःगु मखु खनी सा। जितः ला गज्याःगु भ्रम जूगु।'

सुधाया न्ह्यसःयात सुरेन्द्रं लिसः बिल - 'वयागु ला खःनि।'

'वयागु सा अले गन वनागु ले ?'

खँ छु जुल धाःसा ससःया स्वाहानय् थ्यने धुंकूम्ह सुरेन्द्रयात ससःया छेँय् लिक्क ओमबहाः गणेद्यःया क्वय् न्ह्याबलें छम्ह फ्वगिं दुगु जुयाच्वन। व कुन्हु सुरेन्द्रं व फ्वगिंयात खन। वा वयाच्वंगु इलय् व फ्वगिं चिकुयाः थरथर खायाच्वंगु स्वये मफयाः तलय् थ्यनेधुंकूम्ह सुरेन्द्रं नुगः चीमफुत। अले तलं कुहां वयाः महावतिइ वनाः ब्लान्केट छपु व ज्याकेट छपाः न्यानाः व फ्वगिंयात लुमुका वःगु खनी। सुरेन्द्रया खँ न्यनाः सुधा मयूजुया नुगलय् च्वास्स थिल। जिमिसं न्ह्याबलें न्ह्याबलें व फ्वगिंयात खना च्वना। तर जिमिगु मती व फ्वगिंयात उद्धार यायेगु गबलें बिचाः मवः। तर सुरेन्द्रया नुगःमिखा धन्य खः। अपायूच्व वा वयाच्वंगु इलय् नं थः प्याकाः व फ्वगिंयात लुमुकेत ब्यवस्थित यानाथकल। थज्याःगु सुरेन्द्रया बिचाः, नुगः, सोचाइ खनाः सुधा नं सुं नं दुःखी दरिद्रपिं खनकि ग्वाहालि यायेगुली नुगः क्वसायेकल।

इहिपा न्ह्यः व इहिपा लिपाया जीवन छगू हे जुइमखु। मिस्त इहिपा न्ह्यः म्हयायूमचाबलय् गुलि चंचलता दइगु खः, उलि भौमचा जुइबलय् मदये यः। तर सुधाया खँय् धाःसा उलि फरक मजू। अथेसां माजु, बाःजुयात स्वयेगु भाला कायेमाल। निम्ह म्ह्यायूपिं इमेन व इभानि दत। मस्तयूगु शिक्षा दिक्षाय् अप्वः मिखा ब्वयेमाल। सुरेन्द्रं ग्ुबलें गुबलें सुटिङ जुइबलय् ल्वःमंकाः छेँय् त्वःताथकीगु सामानत थः हे सुटिङ जुइथाय् वनाः थ्यंकाबीमाल। जिममेवारी यक्वं दत। सुधायात न्हिछि पायूछि जुल। सुरेन्द्रया इहिपा न्ह्यः व लिपाया खँ ल्हायेगु खःसा इहिपा न्ह्यः सुरेन्द्रया यत्थे, इहिपा लिपा सुरेन्द्र सुधाया यत्थे।